

partii naleraq

Nuuk 11.april 2019
FM2019/12
Jens Napätök, Partii Naleraq

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at de skattemæssige fradrag m.m. for 2020 fastsættes således:

1. Personfradrag.....kr. 48.000 (år)
2. Standardfradrag.....kr. 10.000 (år)
3. Skattefrit beløb for B-indkomst.....kr. 5.000 (år)
4. Fradrag begrænset skattepligtige.....kr. 1.000 (år)
5. Fælleskommunal skat.....6%

(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde)

Første behandling

Partii Naleraqs vil komme med en udtalelse om Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at de skattemæssige fradrag m.m. for 2020, der på Naalakkersuisuts vegne er fremsat af Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde.

Naalakkersuisut fremlægger forslag om at de skattemæssige fradrag m.m. for 2020 fortsætter uden ændringer.

Fastsættelse af størrelse af de skattemæssige fradrag har stor indflydelse på de enkelte mennesker og ikke mindst for familierne.

De skattemæssige fradrag har stor ligeledes stor indflydelse på levevilkårene, hvor der er store prisstigninger, og derfor er det nødvendigt med en omstrukturering af fradragene.

Partii Naleraq kan ikke stiltiende være tilskuere til at landets borgere efterhånden får sværere levevilkår. Parti Naleraq mener at der bør ske justeringer for befolkningens levevilkår.

Vi mener at der er for mange mennesker der lever på grænsen af det acceptable levevilkår, hvor deres daglige rådighedsbeløb er uacceptabel. Kløften mellem rig og fattig er for stor og den bør udlignes gennem en omstrukturering så det gavner befolkningen.

Vi i Partii Naleraq mener derfor at det er på tide, at vi påbegynder en skattemæssig omstrukturering, hvor alle skatteforhold berøres, så der sker mere omfattende og ikke mindst bæredygtige forbedringer for selve landet og landets indbyggere.

Det bør blive mere attraktivt at have et arbejde og det skal konstrueres til at kunne betale sig for den der arbejder. Vi vil medvirke til at denne målsætning implementeres og ikke kun forbliver ord, og vi vil deltage i at det bliver konkretiseret.

Partii Naleraq støtter at der iværksættes tiltag for at de skal kunne betale sig at arbejde, og vi mener derfor at det er nødvendigt at vi iværksætter en omstrukturering, der er i overensstemmelse med det land vi lever i og den befolkning der lever der.

Der er mange mennesker i vort land, der gennemgår svære levevilkår, hvor huslejepriserne stiger, og hvor lønniveauet ikke stiger tilsvarende, og dertil er der løbende prisstigninger som heller ikke følges af lønnen, og hvor der er kvoter på fangst, der medfører at landets befolkning lever under svære levevilkår, selvom der taktisk gøres tiltag for at løse det.

Der gøres tiltag for at løse det, men der er hele tiden modsvar, ved at der hentes yderligere penge fra folks lommer ved andre tiltag, og det tiltag har ikke kunnet løse den kroniske problemstilling. Det er således blevet nødvendigt med en bæredygtig omstrukturering.

Der har været mange undersøgelser, og derfor er det på tide at der holde fokus på den befolkningsgruppe der har de værste levevilkår, og hvor vi tager udgangspunkt i os selv ved en omstrukturering.

Der er behov for en omfattende skattemæssig omstrukturering, der samtidig ikke kræver mere administration, og en skattemæssig fradrag for arbejde bør være en af det nødvendige værktøj, da det ikke kan løse problemet om en befolkning der har svære levevilkår.

Vores situation er yderst penibel, og hvis vi alene har til hensigt at benytte til det til løse problemerne for den befolkningsgruppe der har de værste levevilkår, er det ikke en tilstrækkelig tiltag.

De laveste indkomstgrupper i landet har svære levevilkår, og et flertal bestående af en mellemindkomstgruppe har ligeledes svære vilkår, hvor huslejepriserne stiger, og hvor lønniveauet ikke stiger tilsvarende, og dertil er der løbende prisstigninger som heller ikke følges af lønnen, der medfører at landets befolkning lever under svære levevilkår.

Det er nødvendigt med reformer der gavner landet befolkning, hvor der sker fornyelser af strukturen som helhed. En skattereform er kun en del af projektet.

Det er således også nødvendigt med en boligreform, der er til gavn for befolkningen. Partii Naleraq har overvejet det politisk og har et forslag, der gavner befolkningen klar til videredrøftelse.

Der er omkring 23.000 lejeboliger i Grønland, og halvdelen af dem er ikke alene meget dyre, men de er også ikke længere tidssvarende, da de er renoveringsmodne, og vi kan ikke vente længere, de skal løses. Varmeudgifterne for arbejderne er ikke kun dyrt, da de ikke længere betryggende at bo i når det gælder sundhedsforholdene, når de er i den stand det er i, og de bør renoveres ved at beboerne inddrages og at de er med til at finansiere det. Det er på tide at tænke anderledes og gøre noget konkret.

Udover skatteforholdene, boligforholdene, det sociale forhold, bidragsmodtagere, de personer der betaler til institutioner med lav takst, de personer der modtager boligsikring, og de personer der forsørger børn skal gennemgå en samlet vurdering med en reform for øje.

Det er ikke nok at der gøres tiltag for de skal kunne betale sig at arbejde. Det er nødvendigt med en boligreform, da boligsikrings ordningen er for kompliceret for de personer der modtager den, og da den på den anden side medfører for stor en administrativ belastning. Vi bør kunne udsluse de midler der bliver brugt til det formål til mere bæredygtige tiltag, der er mere til gavn for befolkningen, som samtidig baner vejen for at det bliver mere formålstjenligt at udføre et stykke lønnet arbejde.

Reformen skal også bane vejen for at det skal kunne betale sig at have en uddannelse, og det skal udbygges yderligere med bedre muligheder.

Ved at det skal kunne betale sig at kunne have et arbejde, er det samtidig nødvendigt med at der holdes fokus på at vilkårene for uddannet arbejdskraft ligeledes skal gives bedre muligheder.

Reformen skal også bane vejen for de personer der modtager alderspension skal gives bedre vilkår, da de personer er på pension efter mange år på arbejdsmarkedet.

Der bør ligeledes iværksættes tiltag for at forbedre mulighederne for ældre der gerne vil arbejde, og der bør ikke være bestemmelser, der reducerer deres pension, hvis de har haft indtægter ved siden af deres pension. Denne gruppe har gennem mange årtier bidraget økonomisk til samfundet og det er Partii Naleraqs holdning at de ikke skal straffes for at have arbejdet ud over det man normalt forventer.

Vi bør ligeledes afskaffe bestemmelsen om at når en pensionists ægtefælle har indtjening, skal det ikke gå ud over ægtefællens personlige agtelse, hvor der reduceres på pensionen ud fra deres fælles indkomstgrundlag. De bør justeres, så deres finansielle status sker ud fra en individuel grundlag. Denne målsætning bør snarest implementeres og bør ikke længere forhales så det kun forbliver pæne ord, der ikke efterfølges af konkrete tiltag.

I koalitionsaftalen står der, at der arbejdes for at afskaffe bestemmelsen om at når en pensionists ægtefælle har indtjening skal det ikke gå ud over den anden, hvor der reduceres på pensionen ud fra deres fælles indkomstgrundlag, og det giver os anledning til at spørge, hvorfor det som lovet ikke vil blive implementeret i 2020? Hvorfor er der ikke blevet fremlagt ændringsforslag? udsættes emnet endnu engang i denne valgperiode? Vi i Partii Naleraq mener at det nu er nok med at love ændringer, der ikke bliver realiseret, og at nu er på tide at der bør være konkrete tiltag.

De ældre har i mange år været hårdt ramt, og der har været omfattende politiske udtalelser om at forbedre deres vilkår, så det giver os anledning til at påpege om det ikke nu er på tide at der iværksættes konkrete tiltag.

Pensionisterne og førtidspensionisterne bør have de samme vilkår, når de angår pensionen eller at når det gælder indtægter ved at have et arbejde, som ikke medfører reduktion af deres pensionsindtægter, og vi i Partii Naleraq vil medvirke til at pensionister, uanset om de er gift eller samlevende skal kunne have indtægter der ikke medfører negative følger for pensionens størrelse, og vi er villige til at medvirke til at det bliver konkretiseret, så det ikke kun forbliver tomme ord.

Det er blevet lovet at ændringer i pensionisternes forhold vil blive implementeret i 2020, og det ærgrer os at det endnu engang er udsat.

Det fremhæver endnu engang at der virkelig er brug for etablering af en talsmand for de ældre, da de lovede ændringer i pensionisternes forhold endnu engang er udsat.

Vi i Partii Naleraq mener at en nedbringelse af selskabsskatten skal realiseres, da det vil medføre at det vil blive mere attraktivt at etablere virksomheder i landet og at det også bliver nemmer at opstarte nye virksomheder. Medlemmerne af koalitionen har gentagende udtalt sig positivt om de samme ændringer som vi støtter, og vi vil derfor spørge, hvornår der vil blive fremsat tiltag til at iværksætte denne målsætning?

Partii Naleraq mener, at der skal ske tiltag, så det skal kunne betale sig at have indtægter gennem et arbejde, og at borgernes købekraft justeres løbende i forhold til inflationen.

Vi er klar over, at der er et flertal mellem partierne i Inatsisartut, der går ind for at der indføres et beskæftigelsesfradrag. Vi har på det grundlag ellers været yderst tilfredse og forventningsfulde for at der kom et forslag om ændring på det område her til forårssamlingen, hvor vi regnede med at koalitionen sammen med deres støtteparti Demokraatit vil fremsætte et ændringsforslag hvor beskæftigelsesfradraget inddrages som det er nedskrevet i koalitionsaftalen.

Når man gennemlæser koalitionsaftalen står der at der arbejdes for at beskæftigelsesfradraget vil blive implementeret i lovgivningen for 2020, så lavindkomstgruppen og mellemindkomstgruppen gradvist får gavn af ændringen.

På den foranledning vil vi fra Partii Naleraq indrømme, at det virkelig ærgrer os, at aftaler, hvor der endda er sat årstal på, ikke realiseres og forbliver tomme løfter uden hold, da vi mener at det er på tide til at tage affære og holde op med at forhale tingene.

Vi i Partii Naleraq mener at lovord om ændring af skattefradrag og andre ting er ikke blevet implementeret i nærværende forslag, er sket med vilje, alene med det formål at forhale ændringerne, og vi mener at det er ærgerligt at man ikke holder det der man lover.

Partii Naleraq vil benytte anledningen til at opfordre til om at overveje at de sager som vi har fået oplysninger om, tages op i finans- og skatteudvalget og vurderes med omhu for at kunne realisere dem, og at udvalget gennem deres betænkning således kan implementere dem i loven, så det kan blive indlemmet i anden behandlingen af nærværende lovforslag, efter en grundig behandling i udvalget.

Med denne udtalelse ønsker vi i Partii Naleraq, at forslaget behandles grundigt i Inatsisartuts finans- og skatteudvalg forud for anden behandlingen, og Partii Naleraq ønsker udvalgsmedlemmerne god arbejdslyst.